

Үйл ажиллагааны үр дагаврын үнэлгээ байдлын үнэлгээ

5.1 Эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн үнэлгээ

А. Аж үйлдвэрийн салбар.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт жилийн эцэст 3852.1 төгрөгний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж 5208.9 сая төгрөний борлуулалт хийсэн байна. Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг өнгөрсөн онтой харьцуулахад үйлдвэрлэлт 59.8 хувь буюу 1172.0 сая төгрөгөөр, борлуулалт 67.3 хувь буюу 2097.2 сая төгрөгөөр нэмэгджээ.

Нийт үйлдвэрлэлтийн 52.7 хувийг уур ус, дулаан хангамж, цахилгааны үйлдвэрлэл, 45.3 хувийг боловсруулах аж үйлдвэр, 3.8 хувийг нүүрс, тоосго үйлдвэрлэлт эзэлж байна.

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн оны үнээр 115117.6 сая төгрөг болж 2007 онтой харьцуулахад 41.9 хувь буюу 34018.8 сая төгрөгөөр өслөө.

Нэг хүнд ноогдох ДНБ 1286.6 мянган төгрөгт хүрч урьд оны мөн үеийнхээс 40.4 хувь буюу 370.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдлээ.

Б.Төсөв санхүү.

Аймгийн төсөвт 4.5 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрч төлөвлөгөө 120.0 хувиар биелж, хүн амын орлогын албан татвар 8.0 хувиар, татварын бус орлого 3.3 хувиар давуулан биелүүлсэн бол өмчийн татвар 1.0 хувиар, дотоодын бараа үйлчилгээний татвар 5.0 хувиар тус тус буурчээ.

Орон нутгийн төсвөөс 3814.9 сая төгрөгний зарлага санхүүжилт хийсний 5.3 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэл болон эрүүл мэндийн даатгалд, 49.4 хувийг цалин хөлсөнд, 35.4 хувийг бараа, ажил үйлчилгээний зардалд, 4.2 хувийг татаас ба урсгал шилжүүлэгт, 5.7 хувийг хөрөнгө оруулалтанд зарцуулсан байна.

Улсын төсвөөс 20788.8 сая төгрөгний зарлага санхүүжилт хийсэн ба өнгөрсөн оноос 1485.4 мянган төгрөгөөр буюу 7.7 хувиар өссөн, орон нутгийн төсвийн зарлага 16.5 хувиар буюу 752.2 мянган төгрөгөөр буурлаа.

Монгол банкны мэдээгээр арилжааны банкнууд 21.3 тэрбум төгрөгийг гүйлгээнд татаж, 17.8 тэрбум төгрөгийг гүйлгээнд гаргалаа.

В. Хөдөө аж ахуй.

Оны эхний төллөх насны 1076.1 мянган малын 85.2% буюу 916.6 мянган хээлтэгч мал төллөж, гарсан төлийн 86.6% буюу 793.6 мянган төл бойжиж байна.

Оны эхний бод малын 53.6-71.6%, бог малын 83.1-91.7% нь төллөж, бусад мал нь хээл хаяж сувайрлаа.

Манай аймгийн нийт нутгаар газрын гарц алаг цоог, мал тарга хүч сайн авч чадаагүй, бэлчээрийн даац хэтэрсэн, зуншлага оройтож хавартаа өндөр уулын бүс болог томоохон голын ай сав нутгаар хаварждаг сумын малчдад хорогдол их гарч, 122.9 мянгад хүрч нийт хорогдолын 41.6 хувь нь Буянт, Дуут, Мянгад, Эрдэнэбүрэн сумд эзэлж байна.

Г.Ургац хураалт.

2009 онд манай аймаг 2296.3 га-д тариалалт хийж, 18741.1 тн ургац хураан авсаны дотор үр тариа 1009.5 тн, төмс 9359.8тн, хүнсний ногоо 7032.9 тн, тэжээлийн ургамал 1339.5 тн-ыг тус тус хураан авлаа. Ургац хураалтыг урьд оныхтой харьцуулахад үр тариа 10.8 тн, тэжээлийн ургамал 304 тн-оор тус тус нэмэгдсэн, харин төмс 2184 тн, хүнсний ногоо 3967.3 тн-оор, тус тус буурсан нь дэлхий даяар нүүрлэсэн хямралаас үүдэлтэйгээр нөгөө талаар тариалалтын үед эрвээхйэн авгалдай гарсанаас ургац буурахад нөлөөлжээ. 1га-гаас үр тариа 18 цн, төмс 129 цн, хүнсний ногоо 99 цн-ыг хураан авлаа.

54321 тн байгалийн хадлан, 2491.2 тн гар тэжээл бэлтгэж, хадлан урьд оныхоос 3.9 мянган тонноор хадлан буурсан дүн гарлаа.

Журмын 3 дугаар хавсралт

АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА, ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮН

(2009 оны үйл ажиллагааны үр дүн)

№	Үзүүлэлт	Үр дүнгийн үнэлгээ		
		хувь	оноо	
1	Бодлогын зорилтын хэрэгжилтийн үр дүнгийн үнэлгээ	1.Үндэсний хөгжлийн цогц бодлогын хэрэгжилт	80	4.0
		2.Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт	24.4	4.8
		3.Үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилт	77.5	3.9
Үнэлгээний дундаж оноо				
2	Бодлогын зорилтын хэрэгжилтийн зохицуулалтын үнэлгээ	1.Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх Үндсэн чиглэлийн биелэлт	95.7	4.7
		2.Хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийн хэрэгжилт	85.7	4.3
		3.Монгол Улсын Ерөнхий сайдтай байгуулсан батламжийн хэрэгжилт	100	5
		4.Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт	31.0	5
Үнэлгээний дундаж оноо				
3	Байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнгийн үнэлгээ	1.Эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний үүргийн биелэлт	90.3	4.5
		2.Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас Ерөнхий менежертэй байгуулсан үр дүнгийн гэрээний биелэлт	96.3	4.8
Үнэлгээний дундаж оноо				
4	Байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдлын үнэлгээ	1.Үйл ажиллагааны ил тод, нээлттэй байдал	100	5
		2.Хүний нөөцийн бодлогын ил тод байдал	100	5
		3.Төсөв, санхүүгийн ил тод байдал	100	5
		4.Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны ил тод байдал	100	5
Үнэлгээний дундаж оноо				

5	Үйл ажиллагааны үр дагаврын үнэлгээ	1.Эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн үнэлгээ	84	4.2
		2.Хэрэглэгчийн үнэлгээ	84	4.2
Үнэлгээний дундаж оноо				
Ерөнхий үнэлгээ			96.5	4.8

Журмын 4 дүгээр хавсралт

**АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН
ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН БИЕЛЭЛТ**

(2009 оны дүнгээр)

№	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт	Үнэлгээ	
					Хувь	Оноо
0	1	2	3	4	5	6
1	Эдийн засгийн үзүүлэлт	81098.8	115117.6	34018.8	141.9	5
1.1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (сая.төг)	81098.8	115117.6	34018.8	141.9	5
1.2	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (1995 оны зэрэгцүүлэх үнээр, мян.төг)	916.2	1286.6	370.4	140.4	5
1.3	Хэрэглээний үнийн өөрчлөлт (хувь)	-	-	-	-	-
1.4	Төсвийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлт (хувь)	103.9	128.4	24.5	124.5	5
1.5	Орон нутгийн төсвийн орлогын өсөлт (хувь)	134.2	128.6	-5.6	95.8	4.8
1.6	Төсвийн нийт зардалд өөрийн орлогын эзлэх хувь	28.8	88.1	59.3	296.5	5
1.7	Орон нутгийн төсвийн зарлагын гүйцэтгэл (хувь)	102.1	102.7	0.6	100.5	5
1.8	Орон нутгийн төсвийн урсгал өр, авлага (сая.төг)	12.2 64.3	35.4 59.4	23.2 -4.9	290.1 92.3	5 -
1.9	Орон нутгийн төсвийн урсгал өр, авлагын өсөлт, бууралт (хувь)	2.5 -4.7	180 -7.6	177.5 -2.9	720 80	4
1.10	Малын тоо (мян.тол)	2486.7	2268.4	-218.3	91.2	4.5
1.11	Нийт малын тоонд өндөр ашиг шимт үүлдэр, угсаа (мах, сүү, ноос, ноолуурын чиглэлийн)-ны малын эзлэх хувь	5.3	6.5	1.2	122.6	5
1.12	Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлдэг нэгж (фермер, нөхөрлөл, бүлэг)-ийн тоо	7	9	2	128.0	5
1.13	Хураан авсан үр тариа (мян.тн)	998.4	1009.2	10.8	101.1	5
1.14	Хураан авсан төмс (мян.тн)	11543.8	9359.8	-2184	81	4
1.15	Хураан авсан хүнсний ногоо (мян.тн)	11000.2	7032.9	-3967.3	64.0	3.2

1.16	Хураан авсан малын тэжээл болон бусад таримал (мян.тн)	1035.5	1340.0	304.5	129.0	5
1.17	Тариалангийн талбайд байгуулсан ойн зурвасны хэмжээ (га)	80	100	20	125.0	5
1.18	Шинээр инженерийн шугам сүлжээнд холбогдсон айл өрхийн тоо	64	80	16	125	5
1.19	Монгол Улсын иргэнд өмчлүүлсэн газрын талбайн хэмжээ (га)	60.1	84.7	24.6	140.9	5
2	Нийгмийн үзүүлэлт					
2.1	Хамран сургалтын хувь: -Сургуулийн өмнөх боловсрол -Бага боловсрол -Суурь боловсрол	94.7 63	95.6 71.4	100.9 113.3	100 111.3	5 5
2.2	Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотуур байрны хангалтын хувь	2148	2273	125	105.8	5
2.3	Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургуулийн мэргэжлийн багшийн хангалтын хувь	80 100	80.6 100	0.6 -	100.7 100.0	5 5
2.4	Нэг компьютерт ногдох хүүхдийн тоо	42	21	-21		
2.5	Ерөнхий боловсролын түвшин тогтоох шалгалтын онооны дундаж (дунд боловсролын сургуульд)	494	498.2	4.2	100	5
2.6	Ажилгүйдлийн түвшин	1.8	1.6	-0.2	88.0	4.4
2.7	Ядуурлын түвшин	35.2	25.7	-9.5	71.5	3.6
2.8	Хүн амын дундаж орлого, амьжиргааны баталгаажих доод түвшингийн харьцаа	35.2	25.7	-9.5	71.5	3.6
2.9	Шилжих хөдөлгөөний цэвэр коэффициент	3.4	2.5	-09	73.5	
2.10	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь	518	380	-138	73.3	3.7
2.11	Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын барагдуулалт (хувь)	28.1	28.4	0.3	101.0	5
2.12	Эхийн эндэгдлийн түвшин (10000 амьд төрөлтөд)	44.6	89.8	45.2	201.3	5
2.13	Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд)	16.07	18.8	2.73	116.9	5
2.14	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл (1000 амьд төрөлтөд)	23.0	25.1	2.1	109.1	5
2.15	Халдварт өвчний гаралт (10000 хүн амд ногдох)	126.8	90.4	-36.4	71.2	3.6
2.16	Нэг хүртэлх насны хүүхдийн бүрэн дархлаажуулалтын хамралтын хувь	98.8	99.8	1	101.2	5
2.17	Тухайн жилд соёл, урлагийн үйлчилгээг хүртсэн үйлчлүүлэгчдийн тоо	7.9	10	2.1	126.5	5
2.18	Театр, чуулга, соёлын төвд шинээр болон сэргээн тавьсан бүтээлийн тоо (урлагийн төрөл, хэлбэрээр)	-	-	-	-	-
2.19	Тухайн жилд соёл, урлагийн байгууллагад зарцуулсан хөрөнгө	5384.2	806543.4	801159.2	160	5

	оруулалт (мян.төг)					
3	Хөгжлийн үзүүлэлт					
3.1	Агаарын чанарын лаборатори болон хяналтын цэгийн тоо	1	1	-	100	5
3.2	Шинээр байгуулсан хог хаягдлын төвлөрсөн цэг (дахин боловсруулах)-ийн тоо	1	1	-	100	5
3.3	Ногоон байгууламжийн талбайн өсөлт (га/жил)	335	280	55	83.6	
3.4	Улсын санд хүлээж авсан ойжуулсан талбайн хэмжээ (га/жил)	-	-	-	-	-
3.5	Уул уурхайн зориулалтаар олборлолт хийсэн газрын нөхөн сэргээлтийн хувь	-	-	-	-	-
3.6	Шинээр ашиглалтад орсон хатуу хучилттай замын урт (км)	1.08	2.05	0.97	195.2	5
3.7	Шинээр ашиглалтад орсон орон сууц (айлаар)	64	80	16	125.0	5
3.8	Цэвэр, бохир усны төвлөрсөн хангамжид хамрагдсан өрхийн нийт өрхийн тоонд эзлэх хувь	920	1080	160	117.3	5
3.9	Нийт эрчим хүчний хэрэглээнд сэргээгдэх эрчим хүчний эзлэх хувийн жин (хувь)	15	17	2	113.3	5
3.10	Жижиг, дунд үйлдвэрийн тоо	87	90	3	103.4	5
3.11	Жижиг, дунд үйлдвэрт үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний өсөлтийн хувь	-	-	-	-	-
3.12	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо	1619	1371	-248	84.6	4.2
3.13	Шинээр байгуулсан болон сэргээн засварласан уст цэг, усан сан, худгийн тоо	47	19	28	40.4	2
3.14	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэл (хувь)	98.2	99.3	1.1	101.1	5
	Дундаж оноо					4.2

Тайлбар: Үнэлгээний хувийг тодорхойлохдоо тайлант оны үзүүлэлтийг өмнөх оны үзүүлэлттэй харьцуулж, хувиар илэрхийлж гаргана. Энэхүү үнэлгээний хувийг 0.05-аар үржүүлж үнэлгээний оноог тодорхойлно.

